

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

NÁZEV: Psychosociální aspekty dospělých s ADHD a fenomén maskování

AUTOR/KA: MgA. Karolína Karpíšková

Bakalářská práce řeší aktuální téma a v současnosti poměrně zpracovávané téma problematiky ADHD v dospělosti. Přístup autorky k tématu, který zahrnuje osobní zkušenost, snaha o komplexní pohled na prožívání specifík spojených s ADHD u klientů a kvalita zpracování však dle mého názoru práci posouvá výrazně k nadprůměru a originalitě textů zaměřených na ADHD.

Již v teoretické práci je patrné, že studentka provedla poctivou rešerši teoretických zdrojů i empirických studií v dané oblasti ve snaze představit čtenáři komplexnost a mnohvrstevnatost psychosociálních aspektů, se kterými se klienti s ADHD potýkají v rámci každodenního života. Zaměřila se na specifika ADHD v dospělosti, která vztahuje k vývojovým specifikám jedinců, jejich strategiemi zvládání života s neurovývojovou poruchou a dopady na sociální vztahy a vztahy s okolím. Zde vidím jednu ze silných stránek práce, jelikož zpracování studentky by mohlo pomoci nahlédnout to, s čím se lidé s ADHD potýkají i například učitelům či studentům pomáhajících profesí. Zároveň ukazuje, jak je oblast neurovývojových poruch složitá a jak některé aspekty, například maskování či problémy v sociálních vztazích, mohou být demonstrovány v různých diagnostických kategoriích sem spadajících (PAS, ADHD, SPU), přičemž rozhoduje vždy celistvost, kvalita a hloubka sledovaných projevů.

Empirická část je pak založena na interpretativní fenomenologické analýze polo-strukturovaných rozhovorů s respondenty. I zde se domnívám je patrná velmi dobrá příprava a realizace výzkumného šetření, která byla navíc v jeho průběhu neustále reflektována autorkou tak, aby naplnila cíle své práce ale také, aby byla schopna si stále zachovat výzkumný odstup, jelikož jde o téma, které se jí osobně dotýká.

Postupné kroky při zpracovávání výzkumné studie jsou precizně prezentovány, pro čtenáře je tedy jasně patrné, jak autorka získávala data, jak je zpracovávala a jak došla ke svým závěrům. Data jsou prezentována prostřednictvím témat a podtémat vzešlých z analýzy rozhovorů, přičemž jsou dostatečně podpořena úryvky z rozhovorů, což zajišťuje přesvědčitost výsledků, ale také čtivost práce. Diskuze již pouze završuje předchozí analýzu a interpretaci dat a odpovídá na výzkumné otázky, které si studentka pro naplnění cílů práce stanovila.

Celkově hodnotím bakalářskou práci jako velmi zdařilou, nadprůměrně splňující nároky na daný typ kvalifikační práce. Myslím, že studentka prokázala schopnost provést výzkumné šetření, přiměřeně jej dokumentovat, explorační cíl práce byl naplněn. Z hlediska jazykového je práce na dobré úrovni, z formálního hlediska obsahuje všechny povinné části. Jedná se o práci originální, dle mého názoru i posouvající psychologické poznání prostřednictvím hlubšího vhledu do prožívání jedinců s ADHD. Studentka přistoupila ke zpracování práce velmi poctivě, její snaha o kompletní obraz tématu někdy narážela na možnosti kvalitativní studie, ale o to víc se pokoušela od začátku do konce svůj postup neustále kriticky reflektovat. Rozsah zdrojů (teoretických i empirických studií) přesahuje výrazně zvyklosti při zpracování bakalářské práce. V práci je přiměřeně pracováno s limity a etickými nároky na takový typ práce. Práci proto doporučuji k obhajobě a doporučovala bych studentce, aby zvážila přepracování do odborného článku.

Námět k obhajobě:

Jaké základní informace o sociálním fungování jedince s ADHD v dospělosti by měly být obsaženy například v příručce pro zaměstnavatele? V jaké oblasti se respondenti setkávali s největším nepochopením společnosti?

Dne 27. 8. 2024

PhDr. Hana Sotáková, Ph.D.